

Закон о ученичком и студентском стандарду

Службени гласник РС, бр. 18/2010, 55/2013, 27/2018 - други закон и 10/2019 од 15.02.2019. године

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом уређују се права, обавезе и одговорности ученика и студената у области ученичког и студентског стандарда, оснивање, организација и рад установа ученичког и студентског стандарда, финансирање ученичког и студентског стандарда, надзор над спровођењем овог закона, као и друга питања у области ученичког и студентског стандарда.

Ученички и студентски стандард

Члан 2.

Ученички и студентски стандард, у смислу овог закона, јесте организована делатност којом се у области образовања и васпитања обезбеђују додатни услови за доступније, ефикасније и квалитетније образовање и васпитање ученика и студената.

Ученички и студентски стандард има за циљ стварање материјалних, културних, социјалних, здравствених и других услова којима се подстиче стицање образовања, друштвена укљученост и свестрани развој личности ученика и студената.

Права у области ученичког и студентског стандарда

Члан 3.

Ученик средње школе (у даљем тексту: ученик) има право на:

- 1) смештај, исхрану и васпитни рад;
- 2) ученички кредит;
- 3) ученичку стипендију;
- 4) стипендију за изузетно надарене ученике;
- 5) одмор;

6) додатне активности: културне, уметничке, спортске и рекреативне активности, информисање и активности из области неформалног образовања.

Студент има право на:

- 1) смештај;
- 2) исхрану;
- 3) студентски кредит;
- 4) студентску стипендију;

5) стипендију за изузетно надарене студенте;

6) одмор;

7) додатне активности: културне, уметничке, спортске и рекреативне активности, информисање и активности из области неформалног образовања.

Права ученика и студената утврђена овим законом јесу лична и не могу се преносити.

Новчана примања остварена у складу са овим законом не могу бити предмет обезбеђења или принудног извршења.

Права утврђена овим законом обезбеђују се у буџету Републике Србије.

Ученик, односно студент учествује у обезбеђивању трошкова за остваривање права из става 1. тач. 1) и 5) и става 2. тач. 1), 2) и 6) овог члана.

Општи услови за остваривање права у области ученичког и студентског стандарда

Члан 4.

Права из члана 3. став 1. овог закона имају ученици средњих школа чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, који су први пут уписани у одређени разред у текућој школској години, чије се школовање финансира из буџета Републике Србије и који имају држављанство Републике Србије.

Права из члана 3. став 2. овог закона имају студенти високошколских установа чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, који су уписани први пут у одређену годину на студије првог, другог или трећег степена, чије се школовање финансира из буџета Републике Србије и који имају држављанство Републике Србије.

Права из члана 3. ст. 1. и 2. овог закона могу да остваре и ученици, односно студенти, који имају држављанство државе у региону, под условима из ст. 1. и 2. овог члана, осим услова који се односи на држављанство Републике Србије.

Права из члана 3. ст. 1. и 2. овог закона могу да остваре и ученици, односно студенти страни држављани, у складу са међународним уговором и реципроцитетом.

Студент који се школује за недостајућа занимања од нарочитог значаја за одређену школску годину, остварује право из члана 3. став 2. тачка 4) овог закона.

Ученик, односно студент из осетљивих друштвених група (материјално угрожене породице, деца без родитељског старања, једнородитељске породице, ромска национална мањина, лица са инвалидитетом, лица са хроничним болестима, лица чији су родитељи нестали или су киднаповани на територији Косова и Метохије и на територији република бивше СФРЈ, избеглице и расељена лица, повратници по споразуму о реадмисији и депортовани ученици и студенти и др.), остварује права из члана 3. ст. 1. и 2. овог закона, под условима утврђеним овим законом и применом блажих критеријума, које у складу са овлашћењима из овог закона прописује министар надлежан за послове образовања (у даљем тексту: министар).

Ученик, односно студент са посебним потребама остварује право на васпитни рад, односно смештај у установу ученичког, односно студентског стандарда, уз уважавање његових посебних потреба.

Обављање делатности

Члан 5.

Делатност у области ученичког и студентског стандарда обављају установе ученичког и студентског стандарда (у даљем тексту: установа), у складу са овим законом.

На оснивање и рад установа из става 1. овог члана примењују се прописи о јавним службама.

II. ПРАВА, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ УЧЕНИКА И СТУДЕНАТА

Право ученика и студената на смештај и исхрану

Члан 6.

Право на смештај у установи има ученик, односно студент који испуњава опште услове из члана 4. овог закона и чије пребивалиште није у седишту школе коју похађа, односно високошколске установе на којој студира.

Уколико смештајни капацитети то допуштају, право на смештај у установи могу остварити и ученици средњих школа, односно студенти високошколских установа чији оснивач није Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, односно који сами финансирају своје школовање, по економској цени коју утврђује управни одбор установе уз сагласност министарства надлежног за послове образовања (у даљем тексту: Министарство).

Право из става 1. овог члана остварује ученик, односно студент на основу конкурса који расписује Министарство, најкасније три месеца пре почетка школске године, односно за студенте другог и трећег степена студија - по завршетку уписа.

Конкурс из става 3. овог члана садржи нарочито: услове за пријем ученика, односно студената у установу, број расположивих места, критеријуме за утврђивање редоследа кандидата, поступак спровођења конкурса, обавештење о потребним документима и роковима за пријављивање на конкурс, а за дом ученика и ученички центар и обавештење о језику на коме се остварује васпитни рад у установи.

Кандидат за пријем у установу подноси пријаву са потребном конкурсном документацијом установи ученичког стандарда, односно служби смештаја установе студентског стандарда или студентској служби високошколске установе на којој студира.

Ранг листу кандидата за смештај утврђује установа, односно служба установе из става 5. овог члана, и она је дужна да стави на увид заинтересованом ученику, његовом родитељу или старатељу, односно студенту податке везане за спровођење поступка по расписаном конкурс за смештај ученика, односно студената у установи, у складу са законом.

У установама чије је седиште на територији јединице локалне самоуправе у којој је језик националне мањине у службеној употреби, ранг листа кандидата за смештај из става 6. овог члана утврђује се по прибављеном мишљењу националног савета националне мањине.

Ако национални савет и поред уредно достављеног захтева установе, у року од пет дана не достави мишљење, ранг листа кандидата из става 6. овог члана утврђује се без прибављеног мишљења.

Редослед кандидата утврђује се на основу успеха оствареног у претходном школовању и социјално-економског статуса породице.

Сваки кандидат има право приговора на ранг листу из става 6. овог члана у року од осам дана од дана њеног објављивања на огласној табли или на интернет адреси одговарајуће установе.

Установа из става 5. овог члана дужна је да о свим приговорима одлучи у року од осам дана од дана истека рока за истицање приговора, након чега објављује коначну ранг листу кандидата за смештај.

Одлуку о праву на смештај доноси директор установе ученичког, односно студентског стандарда, на основу коначне ранг листе из става 11. овог члана.

Одлука из става 12. овог члана коначна је.

Ученик, односно студент који је смештен у установу има право и на исхрану.

Ближе услове, критеријуме за утврђивање редоследа и начин остваривања права ученика и студената на смештај и исхрану, висину учешћа корисника права у трошковима смештаја и исхране и друга питања од значаја за остваривање права на смештај и исхрану ученика и студената, прописује министар.

Право студената на исхрану

Члан 7.

Право на исхрану од три оброка дневно имају студенти који испуњавају опште услове из члана 4. овог закона и чије пребивалиште није у месту студирања.

Право на исхрану од једног оброка дневно имају студенти који испуњавају опште услове из члана 4. овог закона и чије је пребивалиште у месту студирања.

Право на исхрану могу остварити и студенти високошколских установа чији оснивач није Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, односно који сами финансирају своје студије, по економској цени коју утврђује управни одбор установе студентског стандарда уз сагласност Министарства.

Одлуку о остваривању права студента на исхрану из ст. 1, 2. и 3. овог члана доноси директор установе.

Студент о чијем праву није одлучено у року од осам дана од дана подношења захтева има право приговора директору установе.

Директор је дужан да у року од осам дана од дана подношења приговора донесе одлуку.

Одлука из става 6. овог члана коначна је.

Право на исхрану студенти остварују у установи студентског стандарда, односно у установи ученичког стандарда, а у местима у којима нема установа ученичког и студентског стандарда Министарство ће закључити уговор о обављању послова исхране студената са организацијама из области угоститељства.

Висину учешћа корисника права у трошковима исхране прописује министар.

Право ученика на васпитни рад

Члан 8.

Право на васпитни рад има ученик који је остварио право на смештај у установу.

Васпитним радом у установи обезбеђују се нарочито: развијање интелектуалних и радних способности ученика; очување и унапређење здравља ученика; помоћ у учењу и извршавању школских обавеза; праћење ученикових постигнућа; подстицање социо-емоционалног развоја личности ученика; развијање моралних и естетских вредности ученика и организовање слободног времена ученика.

Васпитни рад остварује се на основу програма васпитног рада који се доноси у складу са овим законом.

Право на ученички кредит

Члан 9.

Право на ученички кредит има ученик који испуњава опште услове из члана 4. овог закона, који се школује за образовни профил за дефицитарно занимање, који није поновио ниједан разред и чији родитељ, односно старатељ има пребивалиште на територији Републике Србије.

Дефицитарна занимања утврђује Министарство према подацима Националне службе за запошљавање.

Висину ученичког кредита утврђује министар за сваку школску годину у месечном новчаном износу најмање у висини учешћа ученика у цени смештаја и исхране.

Министарство расписује конкурс за доделу ученичког кредита најкасније три месеца пре почетка школске године.

Одлуку о додели ученичког кредита доноси министар.

Одлука из става 5. овог члана коначна је.

Министарство води евиденцију о одобреним ученичким кредитима.

На основу одлуке из става 5. овог члана родитељ или старатељ ученика закључује уговор о кредиту са Министарством, којим се ближе уређују права и обавезе у вези са коришћењем и отплатом кредита.

За текућу школску годину кредит се исплаћује ученику преко школе коју похађа.

Корисника ученичког кредита који је у року од шест месеци, рачунајући од дана стицања сведочанства о завршеној средњој школи за одговарајући образовни профил, засновао радни однос код послодавца са којим је претходно закључио уговор о будућем запослењу по основу коришћења кредита и који је остао у радном односу најмање половину времена за колико је примао кредит, Министарство ослобађа обавезе отплате кредита.

Корисник ученичког кредита, осим у случају из става 10. овог члана, ослобађа се обавезе отплате примљеног кредита и у случају стечаја или ликвидације привредног друштва за чије потребе се школовао. У случају ванредног или ратног стања обавеза отплате кредита се одлаже, за време док трају ове околности.

Корисник ученичког кредита дужан је да једнократно врати цео износ исплаћеног кредита ако:

- 1) истовремено користи кредит или стипендију другог даваоца;

2) не извршава обавезу отплате кредита редовно.

Право на ученички кредит по одредбама овог закона нема ученик који је право на ученички кредит остварио у складу са одлуком надлежног органа јединице локалне самоуправе.

Ученик за кога се утврди да је злоупотребом остварио право на ученички кредит - трајно губи право на ученички кредит.

Ближе услове, критеријуме за утврђивање редоследа, начин остваривања права на ученички кредит и начин вођења евиденције о одобреним кредитима, прописује министар.

Право на студентски кредит

Члан 10.

Право на студентски кредит има студент који испуњава опште услове из члана 4. овог закона и који је први пут уписан у зимски семестар студија првог степена и који има пребивалиште на територији Републике Србије.

Висину студентског кредита утврђује министар за сваку школску годину у месечном новчаном износу најмање у висини учешћа студента у цени смештаја и исхране, увећаним за 20%.

Министарство расписује конкурс за доделу студентског кредита најкасније три месеца пре почетка школске године.

Редослед кандидата утврђује се на основу успеха оствареног у претходном школовању и социјално-економског статуса породице.

Одлуку о додели студентског кредита доноси министар.

Одлука из става 5. овог члана коначна је.

Министарство води евиденцију о одобреним студентским кредитима.

На основу одлуке из става 5. овог члана студент закључује уговор о кредиту са Министарством, којим се ближе уређују права и обавезе у вези са коришћењем и отплатом кредита.

Студент има обавезу отплате кредита са законском каматом, у складу са законом.

Крајњи рок за отплату кредита не може да буде дужи од двоструког времена коришћења кредита.

Студент је у обавези да отпочне са отплатом кредита најкасније 18 месеци по истеку времена за окончање студија на високошколској установи утврђеног статутом високошколске установе, уколико није раније засновао радни однос.

Корисника студентског кредита који је током студија постигао просечну оцену најмање 8,50 и није губио ниједну годину, Министарство ослобађа обавезе отплате кредита.

Корисник студентског кредита дужан је да једнократно врати цео износ исплаћеног кредита ако:

- 1) истовремено користи кредит или стипендију другог даваоца;
- 2) не извршава обавезу отплате кредита редовно.

Право на студентски кредит по одредбама овог закона нема студент који је право на студентски кредит остварио у складу са одлуком надлежног органа јединице локалне самоуправе.

Студент за кога се утврди да је злоупотребом остварио право на студентски кредит - трајно губи право на студентски кредит.

Ближе услове, критеријуме за утврђивање редоследа, начин остваривања права на студентски кредит и начин вођења евиденције о одобреним кредитима, прописује министар.

Право на ученичку и студентску стипендију

Члан 11.

Право на ученичку стипендију има ученик који испуњава опште услове из члана 4. овог закона, који стално постиже одличан успех у учењу и владању и чији родитељ или старатељ има пребивалиште на територији Републике Србије.

Право на студентску стипендију има студент који испуњава опште услове из члана 4. овог закона, који није губио ниједну годину током студија, који је према наставном програму високошколске установе на којој студира положио све испите из претходних година студија и постигао просечну оцену најмање 9,00 и који има пребивалиште на територији Републике Србије.

Стипендија се додељује без обавезе враћања и исплаћује се у месечном новчаном износу који утврђује министар за сваку школску годину.

Висина ученичке стипендије утврђује се најмање у износу ученичког кредита.

Висина студентске стипендије утврђује се најмање у износу студентског кредита.

Министарство расписује конкурс за доделу стипендија најкасније три месеца пре почетка школске године.

Конкурс из става 6. овог члана садржи нарочито: услове за доделу ученичке, односно студентске стипендије, потребне доказе, рокове за пријављивање на конкурс и одлучивање о додели стипендије.

Конкурс из става 6. овог члана може да садржи и услове за доделу студентске стипендије за студенте који се школују за обављање недостајућих занимања од нарочитог значаја за одређену школску годину.

Ранг листу за доделу стипендије утврђује комисија Министарства.

Одлуку о додели стипендије доноси министар.

Одлука из става 9. овог члана коначна је.

Министарство води евиденцију о одобреним стипендијама.

На основу одлуке из става 9. овог члана ученик, његов родитељ или старатељ, односно студент закључује уговор о стипендији са Министарством, којим се ближе уређују права и обавезе у вези са коришћењем стипендије.

Право на ученичку, односно студентску стипендију по одредбама овог закона нема ученик, односно студент који је право на ученичку, односно студентску стипендију остварио у складу са одлуком надлежног органа јединице локалне самоуправе.

Ученик, односно студент за кога се утврди да је злоупотребом остварио право на ученичку, односно студентску стипендију - трајно губи право на ученичку, односно студентску стипендију.

Ближе услове, критеријуме за утврђивање редоследа, начин остваривања права на ученичку, односно студентску стипендију и начин вођења евиденције о одобреним стипендијама, прописује министар.

Право на стипендију за изузетно надарене ученике и студенте

Члан 11а

Право на стипендију за изузетно надарене ученике има ученик почев од другог разреда средње школе, који испуњава опште услове из члана 4. овог закона, који стално постиже одличан општи успех и који освоји једно од прва три места на међународним и републичким такмичењима која се налазе у календару такмичења ученика.

Право на стипендију за изузетно надарене студенте има студент почев од треће године студија, односно са остварених 120 ЕСП бодова (основне академске студије, мастер академске студије и докторске академске студије), који испуњава опште услове из члана 4. овог закона, који током студирања оствари просечну оцену најмање 9,00 и који је у континуитету уписивао године студирања на терет буџета Републике Србије.

За остваривање права из ст. 1. и 2. овог члана ученици и студенти полажу стандардизоване тестове, осим ученика и студената уметничких школа и академија који нису на теоретском одсеку.

Стипендија се додељује без обавезе враћања и исплаћује се у месечном новчаном износу који утврђује министар за сваку школску годину.

Министарство расписује конкурс за доделу стипендија, који садржи нарочито: услове за доделу стипендија, критеријуме за утврђивање редоследа кандидата, број корисника стипендије, датум и место полагања стандардизованих тестова, висину стипендије, потребна документа, рокове за пријављивање на конкурс и одлучивање о додели стипендија.

Тестирање кандидата спроводи одговарајући институт у саставу високошколске установе (у даљем тексту: Институт) и утврђује резултате тестирања.

Предлог ранг листе, коначну ранг листу и предлог одлуке о додели стипендија утврђује комисија коју именује министар, а коју чине представници Министарства.

Одлуку о додели стипендија доноси министар.

Одлука из става 8. овог члана коначна је.

Министарство води евиденцију о одобреним стипендијама.

На основу коначне одлуке о додели стипендије ученик, његов родитељ или старатељ, односно студент закључује са Министарством уговор о стипендији за изузетно надарене ученике, односно студенте, којим се ближе уређују права и обавезе у вези са коришћењем стипендије.

Ученик, односно студент који је закључио са Министарством уговор о стипендији за изузетно надарене ученике, односно студенте, има право да сваке наредне школске године продужи коришћење тог права, до завршетка школовања, ако достави доказе о томе да и даље испуњава прописане услове.

Ако ученик, односно студент који је закључио уговор са Министарством не достави доказе о томе да и даље испуњава прописане услове - губи право на стипендију за изузетно надарене ученике, односно студенте.

Право на стипендију за изузетно надарене ученике, односно студенте нема ученик, односно студент који је право на неку другу ученичку, односно студентску стипендију или кредит остварио у складу са одлуком надлежног органа из буџета јединице локалне самоуправе, односно из буџета Републике Србије.

Јединица локалне самоуправе може својом одлуком, у складу са материјалним могућностима, утврдити право на ученичку, односно студентску стипендију или кредит, ако је претходно за те намене у свом буџету обезбедила средства.

Ученик, односно студент за кога се утврди да је злоупотребом остварио право на стипендију за изузетно надарене ученике, односно студенте - трајно губи право на стипендију за изузетно надарене ученике, односно студенте по одредбама овог закона и дужан је да врати добијени износ до почетка наредног семестра.

Ближе услове за доделу стипендија из ст. 1. и 2. овог члана, критеријуме за утврђивање редоследа кандидата, начин и поступак остваривања права на стипендију, накнаду за израду стандардизованих тестова и друга питања од значаја за остваривање тог права прописује министар.

Право ученика и студената на одмор и додатне активности

Члан 12.

Ученик, односно студент који испуњава опште услове из члана 4. овог закона има право на одмор и додатне активности у ученичком, односно студентском одмаралишту (у даљем тексту: одмаралиште) у складу са овим законом.

У одмаралишту из става 1. овог члана обезбеђују се: смештај, исхрана, одмор и додатне активности ученика, односно студената.

Министарство расписује конкурс за остваривање права на одмор.

Одлуку о остваривању права из става 3. овог члана доноси директор установе.

На одлуку о остваривању права из става 4. овог члана ученик, његов родитељ или старатељ, односно студент има право да поднесе приговор директору установе.

На одлуку по поднетом приговору из става 5. овог члана, ученик, његов родитељ или старатељ, односно студент има право да поднесе жалбу министру у року од осам дана од дана достављања одлуке.

О жалби из става 6. овог члана одлучује министар у року од 15 дана од дана пријема жалбе.

Одлука из става 7. овог члана коначна је.

Студенти са посебним потребама који конкуришу за одмор и додатне активности, поред редовне документације, прилажу потврду од надлежне здравствене установе из места студирања.

Ближе услове, критеријуме за утврђивање редоследа и начин остваривања права ученика и студената на одмор и висину учешћа корисника права у трошковима одмора и друга питања од значаја за остваривање права на одмор ученика и студената, прописује министар.

Ближе услове и критеријуме и начин остваривања права студената на додатне активности прописује министар.

Право на културне, уметничке, спортске и рекреативне активности и информисање

Члан 13.

Ради постизања бољег успеха у учењу и складног развоја личности ученика, односно студента, установа организује културне, уметничке, спортске и рекреативне активности и информисање у складу са овим законом, а за ученике и у складу са програмом васпитног рада.

Посебан облик активности ученика из става 1. овог члана јесу такмичења - регионална и републичка домијада.

Ближе услове и начин остваривања права из ст. 1. и 2. овог члана прописује министар.

Похвале и награде ученика у установи

Члан 14.

Ученик који се истиче својим радом и активностима у установи похваљује се и награђује.

Похвале и награде додељује педагошко веће установе.

Општим актом установе ближе се уређују услови и начин додељивања похвала и награда ученицима.

Обавезе и одговорности ученика у установи

Члан 15.

Ученик је дужан да права користи у складу са овим законом и општим актом установе и да се одговорно односи према имовини, другим ученицима, односно студентима и запосленима у установи.

Ученик може да одговара дисциплински и материјално.

Ученик одговара дисциплински за повреду обавезе која је у време извршења била утврђена овим законом или општим актом установе.

Ученик који у установи проузрокује материјалну штету намерно или крајњом непажњом одговара за штету, у складу са законом.

Дисциплински поступак за утврђивање повреде обавезе и одговорности ученика, установа води применом правила општег управног поступка и окончава се решењем.

Одговорност родитеља

Члан 15а

Родитељ, односно други законски заступник детета одговоран је:

- 1) да на позив установе узме активно учешће у свим облицима васпитног рада са учеником;
- 2) за повреду забране из чл. 36–38. овог закона, учињене од стране ученика;
- 3) за теже повреде обавезе ученика из члана 15в овог закона;
- 4) да поступа одговорно и уважава препоруке надлежног лекара у вези са лечењем ученика;
- 5) да поштује правила установе.

Родитељ, односно други законски заступник дужан је да надокнади материјалну штету коју ученик нанесе установи, намерно или из крајње непажње, у складу са законом.

Установа подноси захтев за покретање прекршајног поступка, односно кривичну пријаву, ради утврђивања одговорности родитеља, односно другог законског заступника.

Обавезе и одговорности студената у установи

Члан 15б

Студент је дужан да права користи у складу са овим законом и општим актом установе и да се одговорно односи према имовини, другим студентима и запосленима у установи.

Студент може да одговара дисциплински и материјално.

Студент одговара дисциплински за повреду обавезе која је у време извршења била утврђена овим законом или општим актом установе.

Студент који у установи проузрокује материјалну штету намерно или крајњом непажњом одговара за штету, у складу са законом.

Дисциплински поступак за утврђивање повреде обавезе и одговорности студента, установа води применом правила општег управног поступка и окончава се решењем.

Повреде обавеза ученика

Члан 15в

Повреде обавеза ученика могу бити лакше и теже.

Лакше повреде обавеза прописују се општим актом установе, а теже овим законом.

Теже повреде обавезе ученика јесу:

- 1) злоупотреба права на смештај и исхрану;
- 2) преправка или дописивање података у јавној исправи коју издаје установа, односно исправи, коју издаје друга организација;
- 3) изазивање опасности, оштећење или уништавање имовине установе или других ученика и запослених, намерно или крајњом непажњом;
- 4) отуђивање имовине установе, других ученика или запослених у установи;
- 5) држање, ношење и употреба оружја, односно експлозивних материја, запаљивих течности и гасова;

6) поседовање, подстрекавање, помагање, давање другом ученику и употреба алкохола, дувана, наркотичког средства или психоактивних супстанци и супстанци које се могу употребити у незаконитој производњи опојних дрога;

7) уношење, употреба опојних дрога, односно психоактивних супстанци и алкохола у установи и долажење у установу под дејством свих наведених супстанци;

8) насилничко понашање (физичко, психичко, социјално, сексуално и електронско) или изазивање и учествовање у тучи и другим конфликтима у установи или на јавном месту, којима се угрожава јавни ред и мир;

9) подстицање, организовање или учествовање у активностима које су забрањене у установи (чл. 36, 37. и 38);

10) изношење, оштећење, уништавање евиденције или уношење и преправљање података у евиденцији коју води установа;

11) понављање лакших повреда обавеза и кршења одредаба кућног реда, односно правила понашања у установи;

12) неодобрено и непријављено напуштање и одсуствовање из дома ученика.

Ученику који учини повреду обавезе из овог закона или општег акта, установа је дужна да обезбеди адекватну подршку стручног сарадника, а када је то потребно – сарађује са школом у коју је ученик уписан и са одговарајућим установама здравствене, односно социјалне заштите, ради промене понашања ученика.

Повреде обавеза студената

Члан 16.

Повреде обавеза студената могу бити лакше и теже.

Лакше повреде обавеза прописују се општим актом установе, а теже овим законом.

Теже повреде обавеза студента јесу:

1) злоупотреба права на смештај;

2) злоупотреба права на исхрану;

3) уступање права на смештај и исхрану трећем лицу;

4) остваривање права на смештај и исхрану на основу исправа са неистинитим подацима;

5) фалсификовање или преправљање јавне исправе на основу које се остварује право на смештај и исхрану;

6) изазивање опасности, оштећење или уништавање имовине установе или других студената и запослених, намерно или крајњом непажњом;

7) отуђивање имовине установе, других студената или запослених у установи;

8) држање, ношење и употреба оружја, односно експлозивних материја, запаљивих течности и гасова;

9) продаја, понуда, куповина ради продаје, држање, преношење или посредовање у продаји или куповини или на други начин неовлашћено стављање у промет, подстрекавање и помагање у употреби супстанци или препарата који су проглашени за

опојне дроге, односно психоактивних супстанци и супстанци које се могу употребити у незаконитој производњи опојних дрога;

10) уношење и употреба опојних дрога, односно психоактивних супстанци и алкохола у установи;

11) насилничко понашање или изазивање и учествовање у тучи и другим конфликтима у установи или на јавном месту, којима се угрожава јавни ред и мир;

12) подстицање, организовање или учествовање у активностима које су забрањене у установи;

13) изношење, оштећење, уништавање евиденције или уношење и преправљање података у евиденцији коју води установа;

14) понављање лакших повреда обавеза и кршења одредаба кућног реда, односно правила понашања у установи.

Васпитно-дисциплинске мере и поступак за повреду обавезе ученика

Члан 17.

За повреду обавезе ученику се може изрећи васпитно-дисциплинска мера: опомена, укор, укор пред искључење и искључење из установе.

Опомена и укор се изричу за лакшу повреду обавеза ученика.

Васпитна мера за лакшу повреду обавезе изриче се ученику без вођења васпитно-дисциплинског поступка, у складу са општим актом установе.

За тежу повреду обавезе, ученику се може изрећи васпитно-дисциплинска мера: укор пред искључење и искључење из установе.

За лакшу повреду обавезе ученика обавезно је појачати васпитни рад установе и родитеља.

Када ученик изврши тежу повреду обавезе, установа одмах обавештава родитеља, односно старатеља ученика и укључује га у одговарајући поступак.

Уколико се родитељ, односно други законски заступник ученика који је уредно обавештен, не одазове да присуствује васпитно-дисциплинском поступку, директор установе поставља одмах, а најкасније наредног дана психолога, односно педагога установе да у овом поступку заступа интересе ученика, о чему одмах обавештава центар за социјални рад.

Установа је дужна да спроведе дисциплински поступак уколико ученик напусти установу пре покретања или у току вођења поступка.

Васпитно-дисциплинску меру у првом степену изриче дисциплинска комисија.

Васпитно-дисциплински поступак за учињену тежу повреду обавезе ученика, покреће се најкасније у року од осам дана од дана сазнања.

Дисциплинску комисију из става 9. овог члана образује директор установе.

У васпитно-дисциплинском поступку ученик, уз присуство родитеља, односно другог законског заступника, као и сви остали учесници и сведоци, морају бити саслушани и дати писану изјаву.

На одлуку из става 9. овог члана ученик, његов родитељ, односно старатељ има право жалбе у року од три дана од дана пријема одлуке.

По жалби на одлуку дисциплинске комисије из става 9. овог члана одлучује педагошко веће у року од 15 дана од дана подношења жалбе.

Жалба на одлуку којом је изречена васпитно-дисциплинска мера искључења ученика из установе, одлаже извршење одлуке.

Одлука педагошког већа по жалби је коначна.

Против коначне одлуке из става 16. овог члана ученик има право на судску заштиту у управном спору.

Циљ изрицања васпитно-дисциплинске мере јесте промена понашања ученика, правилан развој личности и социјализација ученика.

Васпитно-дисциплинска мера се изриче ученику за школску годину у којој је учињена повреда обавезе.

Ученику коме је изречена васпитно-дисциплинска мера за тежу повреду обавеза – укор пред искључење из установе, приликом конкурисања у установе ученичког стандарда за наредну школску годину, умањује се укупан број бодова за четири.

Ученику коме је изречена васпитно-дисциплинска мера за тежу повреду обавеза – искључење из установе, умањује се укупан број бодова за пет.

О изреченим васпитно-дисциплинским мерама води се евиденција.

Општим актом установе ближе се уређују нарочито: начин и рокови за вођење васпитно-дисциплинског поступка, састав дисциплинске комисије, односно комисије за накнаду штете, мандат, начин рада и одлучивања и случајеви изузећа члана комисије.

Дисциплинске мере и поступак за повреду обавезе студента

Члан 18.

За повреду обавеза студенту се може изрећи дисциплинска мера: опомена, укор, укор пред искључење и искључење из установе.

Опомена и укор изричу се за лакшу повреду обавезе студента.

За тежу повреду обавеза студенту се може изрећи дисциплинска мера: укор пред искључење и искључење из установе.

Одлуку о дисциплинској мери у првом степену изриче директор установе, односно управник студентског дома.

На одлуку из става 4. овог члана студент има право жалбе у року од три дана од дана пријема одлуке.

По жалби на одлуку из става 4. овог члана одлучује дисциплинска комисија у року од 15 дана од дана подношења жалбе.

Дисциплинску комисију из става 6. овог члана именује управни одбор установе.

Жалба на одлуку којом је изречена дисциплинска мера искључења студента из установе, одлаже извршење одлуке.

Решење дисциплинске комисије по жалби коначно је.

Студент коме је изречена дисциплинска мера укор пред искључење следеће школске године нема право на смештај у објекту у коме се налазио у време изрицања дисциплинске мере.

Студент коме је изречена дисциплинска мера искључење из установе следеће школске године нема право на смештај у установи у којој се налазио у време изрицања дисциплинске мере, односно у другој установи.

Студент коме је изречена дисциплинска мера искључење из установе за тежу повреду обавезе из члана 16. став 3. тач. 1), 2) и 3) трајно губи право на смештај и исхрану у установи.

О трајном губитку права из става 12. овог члана установа обавештава високошколску установу у коју је студент уписан.

О изреченим дисциплинским мерама води се евиденција.

Општим актом установе ближе се уређују нарочито: начин и рокови за вођење дисциплинског поступка, састав дисциплинске комисије и комисије за накнаду штете, мандат, начин рада и одлучивања и случајеви изузећа члана комисије.

III. УСТАНОВЕ

Врсте установа

Члан 19.

У установама ученичког и студентског стандарда ученици, односно студенти остварују права из члана 3. овог закона, и то: право на смештај, исхрану, одмор и додатне активности, а ученици и право на васпитни рад.

Установе ученичког стандарда јесу:

- 1) дом ученика - за остваривање права ученика на смештај, исхрану и васпитни рад;
- 2) ученички центар - за остваривање права ученика на смештај, исхрану, васпитни рад и одмор;
- 3) ученичко одмаралиште - за остваривање права ученика на одмор и додатне активности;
- 4) ученички културни центар - за остваривање права ученика на културне, уметничке, спортске и рекреативне активности и информисање.

Установе студентског стандарда јесу:

- 1) студентски центар - за остваривање права студената на смештај и исхрану;
- 2) студентско одмаралиште - за остваривање права студената на одмор и додатне активности;
- 3) студентски културни центар - за остваривање права студената на културне, уметничке, спортске и рекреативне активности и информисање.

Студентско одмаралиште може да обезбеђује и одмор и додатне активности.

Делатност установа за смештај и исхрану

Члан 20.

Дом ученика је установа која обезбеђује смештај, исхрану и васпитни рад са ученицима.

Ученички центар је установа која обезбеђује смештај, исхрану, васпитни рад и одмор са ученицима.

Студентски центар јесте установа која обезбеђује смештај и исхрану студената.

Дом ученика, односно ученички центар, може да обезбеђује смештај и исхрану студената, а студентски центар смештај, исхрану и васпитни рад са ученицима, у оквиру непопуњених смештајних капацитета.

Одлуку из става 4. овог члана доноси управни одбор установе, уз сагласност министра.

Смештај ученика, односно студената у установама из ст. 1–3. овог члана организује се одвојено према полу и узрасту.

Ученицима, односно студентима, који су смештени у установе из ст. 1–3. овог члана обезбеђују се, у складу са могућностима установе, културне, уметничке, спортске и рекреативне активности.

Делатност одмаралишта

Члан 21.

Ученичко одмаралиште и студентско одмаралиште јесу установе које обезбеђују одмор и додатне активности ученика, односно студената, укључујући старање о заштити здравља и безбедности ученика, односно студената.

Ученицима, односно студентима који су смештени у установе из става 1. овог члана обезбеђују се, у складу са могућностима установе, културне, уметничке, спортске и рекреативне активности.

Делатност ученичког, односно студентског културног центра

Члан 22.

Ученички културни центар и студентски културни центар јесу установе које обезбеђују организовање и извођење програма у области културе, уметности и науке, а ради подстицања културног, уметничког и научног стваралаштва ученика, односно студената и задовољавања њихових културних потреба.

Студентски културни центар може обављати делатност и под називом дом културе.

Установа из става 1. овог члана самостално изводи, односно организује извођење културно-уметничких програма и научних трибина и бави се издавачком делатношћу.

У обављању делатности установа из става 1. овог члана сарађује са организацијама из области културе, уметности и науке.

Друга делатност

Члан 23.

Установа може да обавља и другу делатност која је у функцији њене основне делатности, уз сагласност оснивача.

У оквиру своје делатности, ради коришћења слободних капацитета, установа може пружати услуге трећим лицима, о чему води посебну евиденцију.

Део капацитета установа може да планира за смештај студената и професора из међународне размене, на основу сагласности министра, на основу међународног уговора или под условом реципроцитета.

Оснивање

Члан 24.

Установу може да оснује Република Србија, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе и друго домаће или страно правно или физичко лице.

Када је оснивач установе Република Србија, акт о оснивању доноси Влада.

Мрежа установа

Члан 25.

Број и просторни распоред установа чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, према врсти и структури, планира се актом о мрежи установа.

Установа чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе оснива се у складу са актом о мрежи установа.

Акт из става 1. овог члана доноси Влада на основу:

- 1) броја школа и ученика, односно високошколских установа и студената на одређеном подручју;
- 2) специфичности подручја (брдско-планинско, погранично, недовољно развијено, национално мешовито подручје);
- 3) развојних специфичности подручја на основу утврђених и планираних потреба за запошљавање;
- 4) доступности и једнаких услова за стицање образовања и васпитања;
- 5) обезбеђености саобраћајне комуникације;
- 6) финансијских могућности Републике Србије.

Акт из става 1. овог члана Влада доноси по прибављеном мишљењу националних савета националних мањина.

Услови за оснивање, почетак рада и обављање делатности

Члан 26.

Установа може да се оснује ако:

- 1) постоји потреба за смештајем и исхраном ученика и студената, односно за одмором и додатним активностима ученика и студената;
- 2) има програм рада;
- 3) има обезбеђена средства за оснивање и рад.

Друго правно или физичко лице може да оснује установу ако, осим услова из става 1. овог члана, има гаранцију пословне банке да су обезбеђена средства потребна за три године рада, односно за наставак коришћења права у другој установи у случају престанка рада те установе.

Установа може да почне са радом и да обавља делатност ако испуњава услове за оснивање и има:

- 1) прописани простор и опрему;
- 2) прописани број и структуру запослених у радном односу на неодређено време, а у дому ученика и прописан број васпитача и стручних сарадника;
- 3) обезбеђене хигијенско-техничке услове, у складу са законом.

Установа је дужна да у пословању храном користи упутство за добру произвођачку и хигијенску праксу и примену ХАЦЦП стандарда, односно примену актуелних стандарда, у складу са законом којим се уређује безбедност хране.

Оснивач установе не може да буде физичко лице које је правноснажном пресудом осуђено за кривично дело за које је изречена безусловна казна затвора у трајању од најмање три месеца или које је осуђено за: кривично дело насиље у породици, одузимање малолетног лица, запуштање и злостављање малолетног лица или родоскрвњење; за кривично дело примања мита или давања мита; за кривично дело из групе кривичних дела против полне слободе, против правног саобраћаја и против човечности и других добара заштићених међународним правом, без обзира на изречену кривичну санкцију, ни лице за које је, у складу са законом, утврђено дискриминаторно понашање.

Установа се уписује у судски регистар кад надлежни орган утврди да су испуњени услови за оснивање, почетак рада и обављање делатности.

Уписом у судски регистар установа стиче својство правног лица.

Ближе услове за оснивање, почетак рада и обављање делатности установа прописује министар.

Стандарде квалитета исхране ученика и студената прописује министар.

Стандарде за категоризацију објеката ученичког и студентског стандарда, категорије објеката и начин стицања и промене категорије објеката прописује министар.

Радна јединица установе

Члан 27.

Установа обавља делатност у свом седишту.

Установа може да обавља делатност и ван седишта, односно у другом објекту организовањем радне јединице, ако испуњава услове из члана 26. став 3. овог закона, у складу са дозволом за рад.

Радна јединица из става 2. овог члана нема својство правног лица.

Дозвола за рад

Члан 28.

Установа може почети са радом и обављањем делатности када се решењем утврди да испуњава услове за оснивање, почетак рада и обављање делатности (у даљем тексту: дозвола за рад).

О захтеву за добијање дозволе за рад установе одлучује Министарство, најкасније у року од два месеца од подношења захтева.

Решење о дозволи за рад коначно је.

Статусне промене и промене назива и седишта

Члан 29.

Установа може да врши статусне промене, промену назива или седишта.

Одлуку из става 1. овог члана доноси орган управљања установе, уз сагласност оснивача.

Када је оснивач установе Република Србија, сагласност на одлуку из става 2. овог члана даје Влада.

У случају статусне промене, промене назива или седишта установа подноси захтев за издавање нове дозволе за рад.

Забрана рада установе и одузимање дозволе за рад

Члан 30.

Установи се одузима дозвола за рад када јој се забрани рад, у складу са законом.

Када орган надлежан за вршење инспекцијског надзора утврди да установа не испуњава прописане услове за рад или не обавља делатност на прописани начин, одредиће јој рок за испуњење услова, односно отклањање неправилности у обављању делатности и о томе ће обавестити оснивача.

Ако установа не отклони незаконитост у остављеном року, орган надлежан за вршење инспекцијског надзора је овлашћен да донесе решење и изрекне меру којом, до отклањања незаконитости, установи забрањује обављање делатности.

Ако установа не поступи у складу са решењем и изреченом мером из става 3. овог члана, Министарство ће решењем забранити рад установе и одузеће јој дозволу за рад.

Решење из става 4. овог члана коначно је.

Министарство ће о забрани рада установе и одузимању дозволе за рад обавестити оснивача.

Ученици, односно студенти који су смештени у установу којој је забрањен рад имају право на смештај и исхрану у текућој школској години у другој установи коју одреди Министарство.

Укидање установе

Члан 31.

Установа се укида под условом прописаним законом којим се уређују јавне службе.

Ученици, односно студенти који су смештени у установу која се укида имају право на смештај и исхрану у текућој школској години у другој установи коју одреди Министарство.

Акт о укидању установе доноси оснивач.

Друга организација

Члан 32.

Поједине послове из делатности ученичког и студентског стандарда може да обавља и друго правно и физичко лице (у даљем тексту: друга организација), под условима прописаним овим законом и прописима донетим на основу овог закона.

Друга организација може да обавља поједине послове из делатности ученичког и студентског стандарда и на основу уговора закљученог са Министарством, у складу са законом којим се уређују јавне набавке.

Регистар установа и других организација

Члан 33.

Министарство води евиденцију (у даљем тексту: регистар):

- 1) установа;
- 2) других организација које обављају поједине послове из делатности ученичког и студентског стандарда.

Подаци који се у регистру воде о установи обухватају и друге делатности које установа обавља.

Садржај и начин вођења регистра прописује министар.

Одговорност установе за безбедност ученика, односно студената и запослених

Члан 34.

Установа је дужна да пропише мере, начин и поступак заштите и безбедности ученика, односно студената у установи, у сарадњи са надлежним органом јединице локалне самоуправе и другим надлежним органима и службама.

Дом ученика, односно ученички центар обезбеђује сталну доступност васпитача.

Установа је дужна да спроводи мере из става 1. овог члана и да са садржином мера упознаје ученике, њихове родитеље, односно старатеље, као и студенте на начин утврђен општим актом установе.

Установа је дужна да осигура безбедност и заштиту на раду запослених у складу са законом којим се уређује безбедност и здравље на раду.

Правила понашања у установи

Члан 35.

У установи се негују односи међусобног разумевања и уважавања личности ученика, односно студената и запослених.

Запослени имају обавезу да својим радом и укупним понашањем доприносе развијању позитивне атмосфере у установи.

Правила понашања у установи прописује управни одбор установе, полазећи од принципа: толеранције, међусобне сарадње и уважавања, ненасилног решавања сукоба, поштовања приватности и неговања различитости.

Забрана дискриминације, насиља и злостављања у установи

Члан 36.

У установи су забрањене активности којима се на отворен или прикривен начин угрожавају, омаловажавају или дискриминишу групе и појединци по било ком основу, а нарочито по основу расе, пола, националне припадности, друштвеног порекла, рођења, вероисповести, политичког или другог уверења, имовног стања, културе, језика, узраста, сексуалне оријентације, психичког или физичког инвалидитета, конституције или се подстиче на такво понашање.

Не сматрају се дискриминацијом посебне мере уведене ради постизања пуне равноправности, заштите и напретка лица, односно групе лица која се налазе у неједнаком положају.

У установи је забрањено вређање, насилно понашање и злостављање.

Забрана оружја, експлозивних и других материјала, опојних дрога и алкохола у установи

Члан 37.

У установи није дозвољено држање, ношење и употреба оружја, односно експлозивних материја, запаљивих течности и гасова, као и продаја, понуда, куповина ради продаје, држање, преношење или посредовање у продаји или куповини или на други начин неовлашћено стављање у промет, подстрекивање и помагање у употреби супстанци или препарата који су проглашени за опојне дроге, односно психоактивних супстанци и супстанци које се могу употребити у незаконитој производњи опојних дрога, као и употреба алкохола.

Забрана страначког и верског организовања и деловања у установи

Члан 38.

У установи је забрањено страначко и верско организовање и деловање и коришћење простора у те сврхе.

Богослужење и верски обреди могу се обављати у установама само у пригодним приликама, у складу са законом којим се уређује правни положај цркава и верских заједница.

Статут установе

Члан 39.

Установа има статут.

Статут је основни општи акт установе, којим се ближе уређују организација, начин рада, управљање и руковођење у установи и друга питања, у складу са законом.

Развојни план установе

Члан 40.

Установа има развојни план.

Развојни план установе садржи: средњорочни циљ развоја установе, приоритете у обављању делатности, план активности и носиоце активности и друга питања од значаја за развој установе.

Развојни план доноси управни одбор, на предлог директора установе, за период од четири године.

Установа је дужна да развојни план установе достави Министарству у року од 15 дана од дана доношења.

Програм васпитног рада у установама ученичког стандарда

Члан 41.

Васпитни рад у дому ученика, односно ученичком центру остварује се на основу програма васпитног рада.

Програм васпитног рада доноси управни одбор установе из става 1. овог члана, на предлог педагошког већа, у складу са основама васпитног програма.

У установама ученичког и студентског стандарда чије је седиште на територији јединице локалне самоуправе у којој је језик националне мањине у службеној употреби, национални савети националних мањина предлажу мере и део програма васпитног рада са ученицима у установама ученичког стандарда, који се односе на афирмацију међуетничке толеранције и мултикултурализма.

Основе васпитног програма по прибављеном мишљењу Националног просветног савета доноси министар, у складу са законом којим се уређују основе система образовања и васпитања.

Програмом васпитног рада утврђују се: циљеви, задаци, исходи, врсте, трајање и облици рада и друга питања од значаја за васпитни рад.

Васпитни рад остварује се на српском језику.

За припаднике националне мањине васпитни рад остварује се на матерњем језику, двојезично или на српском језику, у складу са посебним законом.

Васпитни рад може да се изводи и на страном језику или двојезично, уз сагласност министра.

Васпитни рад за лица која користе језик знакова изводи се на језику знакова и помоћу средстава тог језика.

Програм васпитног рада остварује се у васпитним групама до 25 ученика.

Годишњи план рада

Члан 42.

Установа доноси годишњи план рада, којим се утврђују: време, место, начин организације рада и носиоци остваривања програма рада, посебно програма васпитног рада за одговарајућу школску годину.

Годишњи план рада доноси управни одбор установе на основу развојног плана, а у установи ученичког стандарда и на основу програма васпитног рада.

Годишњи план рада установа ученичког стандарда доноси до 30. септембра.

Прекид рада у установи

Члан 43.

Установа може да прекине рад у случају више силе и у другим случајевима којима су угрожени безбедност и здравље ученика, односно студената и запослених.

Одлуку о прекиду рада доноси управни одбор установе и о томе обавештава оснивача.

Сарадња и повезивање установа

Члан 44.

Ради унапређивања обављања делатности ученичког и студентског стандарда, установе сарађују и могу да се удружују, у складу са законом.

Средства за намене из става 1. овог члана обезбеђују се из сопствених прихода установа, из донација, учешћем у пројектима и на други начин у складу са законом.

Евиденција

Члан 45.

Установе воде евиденцију и издају исправе ученицима и студентима, у складу са законом.

Евиденција се води на српском језику, ћириличким писмом, а на језицима националних мањина у складу са посебним законом.

Дом ученика, односно ученички центар води: књигу матичне евиденције о ученицима, дневник васпитног рада, књигу евиденције рада стручних сарадника и евиденцију о дневном дежурству.

Дневник васпитног рада води васпитач, а књигу евиденције рада стручног сарадника води стручни сарадник.

Дом ученика, односно ученички центар, на основу књиге матичне евиденције о ученицима, ученику издаје ученичку легитимацију, односно електронску картицу.

Студентски центар води: књигу матичне евиденције о студентима и регистарски картон студента.

Установе ученичког и студентског стандарда воде књигу домаћих гостију и књигу страних гостију, у складу са прописом којим се уређују услови за улазак, кретање, боравак и враћање странаца.

Студентски центар, на основу књиге матичне евиденције о студентима, студенту издаје студентску легитимацију, односно електронску картицу.

Ученичко, односно студентско одмаралиште води: евиденцију о смештеним ученицима, односно студентима, у складу са законом о туризму.

Установе из ст. 3, 6. и 9. овог члана трајно чувају књиге матичне евиденције о ученицима, односно студентима, а осталу евиденцију 10 година.

Установе из ст. 3, 6. и 9. овог члана дужне су да евиденцију воде у писменој или електронској форми и да податке уписане у евиденцију, према потреби, достављају министарству.

Садржај и начин вођења евиденције и изглед и садржај ученичке и студентске легитимације, односно електронске картице, као и начин и рокове достављања података из евиденције Министарству, прописује министар.

Подаци у евиденцијама

Члан 45а

Евиденције које води установа садрже податке о установи, ученицима, односно студентима и њиховим родитељима или старатељима и запосленима.

Подаци о установи

Члан 45б

Подаци о установи су подаци у вези са правним статусом установе, односно статусом установе у систему ученичког и студентског стандарда, подаци о обављању основне делатности (смештај, исхрана, васпитни рад, одмор и додатне активности), обављању друге делатности, развојном и годишњем плану рада и другим актима установе, органима установе, објекту и радним јединицама установе, дозволи за рад и категоризацији установе.

Установа у којој се остварује право ученика на васпитни рад води посебну евиденцију о васпитном, односно стручном раду, коју чине подаци о васпитним групама, распореду активности у току васпитног, односно стручног рада, дневном дежурству, сарадњи са родитељима, односно старатељима ученика и школом, здравственим и другим установама, програму васпитног, односно стручног рада и њиховом остваривању.

Евиденција о ученику, односно студенту

Члан 45в

Евиденцију о ученику, односно студенту чине подаци којима се одређује њихов идентитет (у даљем тексту: лични подаци), образовни, социјални и здравствени статус.

Лични подаци о ученику, односно студенту јесу: име и презиме ученика, односно студента, јединствени матични број грађана, пол, датум рођења, место, општина и држава рођења, адреса, место, општина и држава становања, контакт телефон и држављанство.

Лични подаци о родитељу или старатељу ученика, односно студента јесу: име и презиме родитеља или старатеља, јединствени матични број грађана, пол, датум рођења,

место, општина и држава рођења, адреса, место, општина и држава становања и контакт телефон, односно електронска адреса.

Подаци којима се одређује образовни статус ученика, односно студента јесу: подаци о уписаној средњој школи, односно високошколској установи, трајању образовања, односно студијском програму, уписаном разреду, односно години студија, години уписа, статусу, постигнутом успеху, положеним стандардизованим тестовима, изреченим васпитно-дисциплинским, односно дисциплинским мерама, а за ученике и подаци о учешћу на такмичењима и језику на коме се остварује васпитни рад.

Подаци којима се одређује социјални статус ученика, односно студента јесу: подаци о стању породице (број чланова породичног домаћинства, да ли су родитељи живи, њихов образовни ниво, запослење, приход, примања социјалне помоћи и подаци о припадности осетљивој друштвеној групи), подаци о коришћењу права на смештај, исхрану и васпитни рад и о издатој ученичкој, односно студентској легитимацији, односно електронској картици, подаци о коришћењу ученичког, односно студентског кредита и стипендије и стипендије за изузетно надарене ученике и студенте.

Подаци којима се одређује здравствени статус ученика, односно студента јесу подаци о здравственом статусу ученика, односно студента које уноси изабрани лекар надлежне здравствене установе, на основу којих се врши процена потреба за пружањем додатне васпитно-образовне, здравствене или социјалне подршке, односно за остваривање права на опоравак.

Евиденција о запосленима

Члан 45г

Евиденцију о запосленима чине следећи подаци: име и презиме, јединствени матични број грађана, пол, датум рођења, место, општина и држава рођења, адреса, место, општина и држава становања, контакт телефон, ниво и врста образовања, подаци о стручном усавршавању, подаци о држављанству, психичкој, физичкој и здравственој способности за рад са ученицима, односно студентима и провери тих способности, податак о неосуђиваности, податак о познавању језика на коме се изводи васпитни рад, подаци о врсти радног односа, односно ангажовања и стажу осигурања, подаци о стручном испиту и лиценци, подаци о задужењима, плати и учешћу у раду органа установе.

Начин прикупљања података за евиденције о ученицима и студентима

Члан 45д

Подаци у евиденцијама прикупљају се на основу документације коју, на захтев ученика, његовог родитеља или старатеља, односно студента издају надлежни органи, а у сврху остваривања права из области ученичког и студентског стандарда.

Нарочито осетљиви подаци обрађују се уз пристанак лица који се даје у писменом облику, у складу са законом којим се уређује заштита података о личности.

Вођење евиденција

Члан 45ђ

Прикупљени подаци чине основ за вођење евиденција у установи, односно Министарству, у оквиру јединственог информационог система просвете, према закону којим се уређују основе система образовања и васпитања.

У погледу вођења евиденција примењује се закон којим се уређује заштита података о личности.

Обрада података

Члан 45е

Податке о установи, односно другој организацији која обавља поједине послове из делатности ученичког и студентског стандарда за потребе вођења регистра установа и других организација прикупља Министарство.

Податке о ученицима, односно студентима - за евиденцију за остваривање права на смештај, исхрану, одмор и додатне активности, а за ученика и за васпитни рад, прикупља установа и доставља Министарству податке о броју корисника.

Податке о ученицима, односно студентима - за евиденцију о одобреним ученичким и студентским кредитима и стипендијама и стипендијама за изузетно надарене ученике и студенте прикупља Министарство, односно одговарајућа пословна банка, која их у складу са закљученим уговором доставља Министарству.

Податке о запосленима прикупља установа и доставља Министарству податке о броју запослених и личне податке о васпитачима и стручним сарадницима — психолозима и педагозима за потребе вођења регистра васпитача, психолога и педагога.

У поступку остваривања права из области ученичког и студентског стандарда забрањено је објављивати јавно на ранг листи следеће личне податке о ученицима, односно студентима: јединствени матични број грађана ученика и студената, адресе њиховог становања, бројеве телефона, као и нарочито осетљиве податке о ученицима, односно студентима.

Имовина установа

Члан 46.

Управљање и располагање имовином коју користе установе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе уређује се посебним законом којим се уређује јавна својина.

IV. ОРГАНИ УСТАНОВА

Органи установе

Члан 47.

Органи установе јесу: директор и управни одбор.

Дом ученика и ученички центар поред органа из става 1. овог члана имају и педагошко веће и друге стручне органе и тимове.

У установи чији је оснивач друго правно или физичко лице услови за именовање управног одбора, његов мандат и састав, као и услови за директора, његов мандат и разлози за престанак дужности, уређују се оснивачким актом и статутом установе.

У погледу надлежности управног одбора и директора у установи из става 3. овог члана сходно се примењују одредбе овог закона које се односе на установе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе.

Органи установе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе

Управни одбор

Члан 48.

Председника и чланове управног одбора установе именује и разрешава оснивач.

Управни одбор установе чији је оснивач Република Србија именује и разрешава Влада.

У установама ученичког и студентског стандарда чије је седиште на територији јединице локалне самоуправе у којој је језик националне мањине у службеној употреби, приликом именовања и разрешења председника и чланова управног одбора, примењују се и релевантне одредбе закона којим се уређују надлежности националних савета националних мањина.

Управни одбор именује се на време од четири године.

Поступак именовања председника и чланова управног одбора покреће се најкасније три месеца пре истека мандата председника и чланова управног одбора.

У управни одбор установе не може бити именовано лице:

1) које је на функцији у државном органу, органу територијалне аутономије или органу јединице локалне самоуправе, односно чији су послови неспојиви са обављањем послова у управном одбору установе;

2) које је већ именовано у орган управљања друге установе ученичког и студентског стандарда;

3) које је осуђивано правноснажном пресудом за кривично дело за које је изречена безусловна казна затвора у трајању од најмање шест месеци;

4) коме је изречена мера заштите од насиља у породици;

5) у другим случајевима у складу са законом.

Председник и чланови управног одбора установе немају право на накнаду.

Управни одбор установа ученичког стандарда

Члан 49.

Управни одбор дома ученика, односно ученичког центра има седам чланова укључујући и председника, од којих су три представници оснивача, два представници родитеља, односно старатеља ученика и два представници запослених у установи.

Управни одбор ученичког одмаралишта и ученичког културног центра има пет чланова укључујући и председника, од којих су три представници оснивача и два представници запослених у установи.

Представнике родитеља, односно старатеља ученика предлаже педагошко веће установе.

Представнике запослених у установи предлажу репрезентативни синдикати установе.

У установи у којој није организован репрезентативни синдикат представнике запослених предлажу запослени већином гласова укупног броја запослених.

Управни одбор установа студентског стандарда

Члан 50.

Управни одбор студентског центра, односно студентског одмаралишта, чији су смештајни капацитети до 1500 места, има девет чланова укључујући и председника, од којих су четири представници оснивача, један представник универзитета из седишта установе, два представници студената и два представници запослених у установи.

Управни одбор студентског центра чији је смештајни капацитет преко 1500 места има 13 чланова укључујући и председника, од којих су пет представници оснивача, два представници универзитета из седишта установе, три представници студената и три представници запослених у установи.

Управни одбор студентског културног центра и дома културе има девет чланова укључујући и председника, од којих су четири представници оснивача, један представник универзитета из седишта установе, два представници студената и два представници запослених у установи.

Представнике универзитета предлаже универзитет чији је оснивач Република Србија, у складу са општим актом универзитета.

Представнике студената предлаже студентски парламент универзитета из става 4. овог члана, из реда корисника услуга установе, на седници студентског парламента универзитета.

Представнике запослених предлажу репрезентативни синдикати установе.

У установи у којој није организован репрезентативни синдикат представнике запослених предлажу запослени већином гласова укупног броја запослених.

Надлежност управног одбора

Члан 51.

Управни одбор установе:

- 1) доноси статут и друге опште акте установе;
- 2) доноси развојни план и годишњи план рада и усваја извештаје о њиховом остваривању;
- 3) доноси финансијски план установе;
- 4) усваја годишњи план јавних набавки установе;
- 5) усваја извештај о пословању и завршни рачун;
- 6) подноси оснивачу извештај о пословању;

- 7) расписује конкурс, образује конкурсну комисију и даје предлог за именовање директора установе;
- 8) одлучује о правима, обавезама и одговорностима директора;
- 9) разматра резултате рада и предузима мере за побољшање услова и резултата рада установе;
- 10) образује другостепену дисциплинску комисију;
- 11) обавља и друге послове у складу са законом, актом о оснивању и статутом.

Поред аката из става 1. овог члана управни одбор дома ученика, односно ученичког центра доноси и програм васпитног рада.

Радам управног одбора руководи председник.

Управни одбор доноси одлуке већином гласова укупног броја чланова.

Седници управног одбора присуствује и учествује у раду представник репрезентативног синдиката у установи, без права одлучивања.

Рад управног одбора уређује се пословником.

Разрешење председника и чланова управног одбора

Члан 52.

Оснивач установе разрешиће, пре истека мандата, поједине чланове, укључујући и председника или управни одбор у целини:

- 1) на лични захтев;
- 2) ако члан управног одбора неоправдано одсуствује са седница или несавесним радом онемогућава рад управног одбора;
- 3) ако у поступку преиспитивања акта о именовању утврди неправилности;
- 4) ако овлашћени предлагач покрене иницијативу за разрешење члана управног одбора због престанка основа по којем је именован у управни одбор;
- 5) ако управни одбор доноси незаконите одлуке или не доноси одлуке које је на основу закона и статута дужан да доноси;
- 6) у другим случајевима у складу са законом.

Новоименованом члану управног одбора мандат траје до истека мандата управном одбору у целини.

Директор установе

Члан 53.

Директор руководи установом.

За директора установе може бити именовано лице које је стекло високо образовање на студијама другог степена или лице које је стекло високо образовање на основним студијама у трајању од најмање четири године по прописима који су уређивали високо образовање до 10. септембра 2005. године.

За директора дома ученика, ученичког центра, ученичког одмаралишта, студентског центра и студентског одмаралишта може бити именовано лице које осим услова из става 2. овог члана има и најмање пет година рада са високим образовањем.

За директора ученичког културног центра, студентског културног центра и дома културе може бити именовано лице које осим услова из става 2. овог члана има и најмање пет година рада у области образовања или културе.

Мандат директора траје четири године.

За директора не може бити именовано лице:

1) које је правноснажном пресудом осуђено за кривично дело за које је изречена безусловна казна затвора у трајању од најмање три месеца или које је осуђено за: кривично дело насиље у породици, одузимање малолетног лица, запуштање и злостављање малолетног лица или родоскрвњење; за кривично дело примања мита или давања мита; за кривично дело из групе кривичних дела против полне слободе, против правног саобраћаја и против човечности и других добара заштићених међународним правом, без обзира на изречену кривичну санкцију, ни лице за које је, у складу са законом, утврђено дискриминаторно понашање;

2) коме је изречена мера заштите од насиља у породици.

О правима, обавезама и одговорностима директора одлучује управни одбор установе, у складу са овим законом и статутом установе.

Именовање директора

Члан 54.

Директора установе именује оснивач после спроведеног јавног конкурса.

Директора установе чији је оснивач Република Србија именује и разрешава Влада.

У установама ученичког и студентског стандарда чије је седиште на територији јединице локалне самоуправе у којој је језик националне мањине у службеној употреби, приликом именовања и разрешења директора, примењују се и релевантне одредбе закона којим се уређују надлежности националних савета националних мањина.

Јавни конкурс за именовање директора оглашава се у "Службеном гласнику Републике Србије" или у једном дневном гласилу које излази на целој територији Републике Србије.

Јавни конкурс за именовање директора расписује управни одбор установе најкасније три месеца пре истека мандата директора.

Управни одбор установе образује конкурсну комисију (у даљем тексту: комисија), коју чине: председник и два члана. Председник и чланови комисије имају заменике, који их замењују у случају одсутности.

Председник комисије бира се из реда представника оснивача у управном одбору, а један члан је из реда представника запослених у управном одбору.

По спроведеном јавном конкурс, комисија сачињава листу кандидата који испуњавају услове за именовање, даје мишљење о сваком кандидату и листу са мишљењем доставља управном одбору установе.

Ако комисија не сачини листу кандидата или не достави мишљење о кандидатима управном одбору у року од 30 дана од дана закључења конкурса, управни одбор образује нову комисију.

Управни одбор установе, на основу достављене листе и мишљења о свим кандидатима, даје предлог за именовање једног кандидата и доставља оснивачу мишљење о том кандидату.

Када је оснивач установе Република Србија, предлог и мишљење из става 10. овог члана доставља се Влади преко Министарства.

Ако се одлука о именовању директора не донесе у року од три месеца од дана закључења јавног конкурса, расписује се нови јавни конкурс.

Надлежност и одговорност директора

Члан 55.

Директор је одговоран за законитост рада и за успешно обављање делатности установе.

Директор за свој рад одговара управном одбору и оснивачу.

Директор:

- 1) заступа и представља установу;
- 2) доноси акт о организацији и систематизацији послова у установи;
- 3) одлучује о коришћењу средстава у складу са законом и одговара за одобравање и наменско коришћење средстава утврђених финансијским планом установе;
- 4) стара се о остваривању развојног плана установе;
- 5) стара се о обиму и квалитету остваривања васпитног програма;
- 6) стара се о остваривању годишњег плана рада установе;
- 7) стара се о осигурању квалитета и унапређењу рада установе;
- 8) стара се о благовременом обавештавању запослених, стручних органа и управног одбора о свим питањима од интереса за рад установе и тих органа;
- 9) предлаже управном одбору одлуке из његове надлежности и стара се о њиховом спровођењу;
- 10) предузима мере ради извршавања налога инспектора из члана 91. овог закона, просветног саветника, као и других инспекцијских органа;
- 11) подноси извештај о свом раду управном одбору;
- 12) подноси извештај о раду установе управном одбору и Министарству;
- 13) сарађује са родитељима, односно старатељима ученика, другим установама и организацијама и органима јединице локалне самоуправе;
- 14) сазива седнице педагошког већа и руководи тим седницама, без права одлучивања;
- 15) обавља и друге послове у складу са законом и општим актом установе.

Када је оснивач установе Република Србија, односно када се установа финансира из буџета Републике Србије, Министарство даје сагласност на акт из става 3. тачка 2) овог члана.

Престанак дужности директора

Члан 56.

Дужност директора установе престаје: истеком мандата, на лични захтев, стицањем услова за престанак радног односа и разрешењем.

Одлуку о престанку дужности директора доноси оснивач, по прибављеном мишљењу управног одбора установе.

Оснивач може да разреши директора дужности пре истека мандата:

1) ако је коначним актом надлежног органа утврђено да је установа, односно директор одговоран за прекршај из овог закона, привредни преступ или кривично дело у вршењу дужности;

2) ако је надлежни орган утврдио да директор не предузима мере за остваривање планова и програма установе;

3) ако директор не поступи по налогу, односно мери надлежног органа за отклањање утврђених недостатака и неправилности;

4) ако надлежни орган утврди да директор располаже средствима установе, пословним простором, опремом и имовином установе на незаконит начин;

5) ако директор предлагањем незаконитих одлука, непотпуним и неблаговременим информисањем, ометањем сазивања седница управног одбора или сазивањем седница супротно пословнику управног одбора омета рад управног одбора и запослених;

6) ако директор не предузима одговарајуће мере према васпитачу, стручном сараднику односно другом запосленом у установи који не извршава своје радне обавезе, физички кажњава или вређа личност ученика или студента;

7) ако се у установи води евиденција и издају исправе супротно закону;

8) ако установа не обезбеди чување прописане евиденције и документације;

9) ако установа заснује радни однос са васпитачем, стручним сарадником и другим запосленим супротно закону;

10) ако установа не спроводи мере безбедности и заштите ученика, односно студената и запослених;

11) ако се у току мандата утврди да директор не испуњава услове из члана 53. овог закона;

12) ако управни одбор не прихвати годишњи извештај директора о раду установе;

13) ако директор својим поступцима онемогућава остваривање права запослених или је допринео да се поремете односи у установи;

14) ако директор својим несавесним радом или прекорачењем овлашћења установи нанесе штету у већем обиму;

15) ако директор не остварује резултате рада, односно нема потребна знања и способности за обављање дужности директора;

16) у другим случајевима утврђеним законом.

Права директора установе по престанку дужности

Члан 57.

Директор установе коме је престала дужност, а засновао је радни однос на неодређено време у тој установи, распоређује се на слободно радно место које одговара степену и врсти његовог образовања.

Ако нема слободног радног места, директору престаје радни однос уз исплату отпремнине, у складу са законом.

Директору установе који је разрешен дужности директора, а засновао је радни однос на одређено време у тој установи, престаје радни однос даном достављања решења о разрешењу.

Вршилац дужности директора

Члан 58.

Вршиоца дужности директора установе именује оснивач до именовања директора, ако директору установе престане дужност, а није расписан конкурс или није окончан поступак по расписаном конкурс у или у другим случајевима када установа нема директора.

Вршиоцу дужности директора установе мирује радни однос на радном месту са кога је именован, за време док обавља ту дужност.

Права, обавезе и одговорности директора установе односе се и на вршиоца дужности директора.

Педагошко веће

Члан 59.

У дому ученика, односно ученичком центру образује се педагошко веће као стручни орган за остваривање васпитног рада са ученицима.

Педагошко веће чине васпитачи и стручни сарадници који остварују васпитни, односно стручни рад у дому ученика, односно ученичком центру.

Педагошко веће:

- 1) стара се о осигурању и унапређивању квалитета васпитног рада установе;
- 2) предлаже и прати остваривање програма васпитног рада;
- 3) вреднује резултате рада васпитача и стручних сарадника;
- 4) прати и утврђује резултате рада ученика;
- 5) похваљује и награђује ученике;
- 6) одлучује по жалби на одлуку дисциплинске комисије;
- 7) предлаже чланове управног одбора из реда родитеља односно старатеља ученика;
- 8) решава друга стручна питања васпитног рада.

Директор сазива и руководи седницама педагошког већа.

Начин рада и одлучивања педагошког већа уређује се статутом установе.

Члан 59а

У установи директор може образовати следеће тимове:

- 1) тим за пружање подршке инклузивном образовању ученика;
- 2) тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања;
- 3) тим за самовредновање;
- 4) тим за обезбеђивање квалитета и развој установе;
- 5) тим за професионални развој;
- 6) друге тимове за остваривање одређених задатака, програма или пројеката.

V. ЗАПОСЛЕНИ У УСТАНОВИ

Васпитачи и стручни сарадници

Члан 60.

Васпитни рад са ученицима у дому ученика, односно ученичком центру, остварује васпитач.

Стручне послове у дому ученика, односно ученичком центру обављају стручни сарадник - психолог (у даљем тексту: психолог) и стручни сарадник - педагог (у даљем тексту: педагог) .

Зависно од потреба установе и програма који се остварује стручне послове у дому ученика, ученичком центру, односно другој установи ученичког и студентског стандарда могу да обављају и други стручни сарадници: библиотекар, медијатекар, здравствени радник, дефектолог, социолог, аниматор културних програма, аниматор спортских активности и аниматор рекреативних активности.

Послове васпитача и стручног сарадника из ст. 1, 2. и 3. овог члана може да обавља лице које је стекло одговарајуће високо образовање на студијама другог степена или лице које је стекло високо образовање на основним студијама на факултету у трајању од најмање четири године, а које је у погледу права која из њега произлазе изједначено са академским називом мастер.

Васпитни рад и стручни послови у дому ученика, односно ученичком центру остварују се у току школске године.

У оквиру недељног пуног радног времена васпитач, психолог и педагог имају норму од најмање 30 сати непосредног рада са ученицима.

Ближе услове у погледу врсте образовања васпитача и стручног сарадника из ст. 1. и 2. овог члана и услове и критеријуме за избор, као и педагошку норму васпитача и психолога и педагога, прописује министар.

Радна места здравствене струке у установама стандарда

Члан 60а

Послове којима се унапређује нега, превентивна – здравствена и социјална заштита у дому ученика, односно ученичком центру, обављају сарадници.

Задатак сарадника јесте да својим знањем, саветодавним и стручним радом обезбеди квалитетније остваривање неге, превентивне – здравствене и социјалне заштите.

Ближе услове у погледу врсте образовања сарадника, као и услове и критеријуме за избор сарадника прописује министар.

Задатак васпитача, психолога и педагога

Члан 61.

Задатак васпитача јесте да својим стручним знањем и радом осигура остваривање програма васпитног рада, уважавајући потребе ученика.

У установи се обезбеђује васпитни рад у току дана, ноћно дежурство или доступност васпитача, односно приправност васпитача.

Задатак психолога, односно педагога јесте да својим стручним знањем, саветодавним и другим облицима рада унапређује васпитни рад у установи, пружа стручну помоћ ученицима и подршку васпитачима и да сарађује са родитељима, односно старатељима ученика по питањима која су од значаја за образовање и васпитање ученика.

Програм рада психолога и педагога прописује министар.

Општи услови за заснивање радног односа

Члан 62.

У радни однос може да буде примљено лице под условима прописаним законом, и ако:

- 1) има одговарајуће образовање у складу са законом и општим актом установе;
- 2) има психичку, физичку и здравствену способност за рад са ученицима, односно студентима;
- 3) није осуђивано правноснажном пресудом за кривично дело за које је изречена безусловна казна затвора у трајању од најмање шест месеци и за које није, у складу са законом, утврђено дискриминаторно понашање.

Када се васпитни рад остварује на језику националне мањине, осим услова из става 1. овог члана, васпитач мора да има и доказ о знању језика на коме се остварује васпитни рад.

Доказ о испуњености услова из става 1. тачка 3) овог члана прибавља установа.

Услови из става 1. овог члана доказују се приликом пријема у радни однос и проверавају се у току рада.

Запосленом престаје радни однос ако се у току трајања радног односа утврди да не испуњава услове из става 1. овог члана или ако одбије да се подвргне лекарском прегледу.

Услови за рад васпитача, психолога и педагога

Члан 63.

Послове васпитача, психолога и педагога може да обавља лице које испуњава услове за заснивање радног односа из члана 62. овог закона и које има дозволу за рад (у даљем тексту: лиценца).

Без лиценце послове васпитача, психолога и педагога може да обавља:

- 1) приправник;
- 2) лице са радним искуством стеченим ван установе, под условима и на начин који је утврђен за приправнике;
- 3) лице које је засновало радни однос на одређено време ради замене одсутног запосленог.

Лице из става 2. тач. 1) и 2) овог члана може да обавља послове васпитача, психолога и педагога без лиценце, најдуже две године од дана заснивања радног односа у установи.

Васпитач, психолог и педагог - приправник

Члан 64.

Приправник, у смислу овог закона, јесте лице које први пут у том својству заснива радни однос у установи, на одређено или неодређено време и оспособљава се за самосталан васпитни, односно стручни рад васпитача, психолога или педагога, савладавањем програма за увођење у посао и полагањем испита за лиценцу.

Приправнички стаж траје најдуже две године од дана заснивања радног односа.

За време трајања приправничког стажа, ради савладавања програма за увођење у посао васпитача, психолога, односно педагога, установа приправнику одређује ментора.

Приправник који савлада програм увођења у посао васпитача, психолога, односно педагога има право на полагање испита за лиценцу, после навршених годину дана рада.

Приправнику у радном односу на неодређено време, који у року од две године од дана заснивања радног односа не положи испит за лиценцу - престаје радни однос. Приправнику у радном односу на одређено време својство приправника престаје након положеног испита за лиценцу, а радни однос - истеком времена на које је примљен у радни однос.

Програм увођења у посао васпитача, психолога и педагога, програм испита за стицање лиценце, начин полагања испита, језик на коме се полаже испит, трошкове полагања испита, састав и начин рада комисије Министарства пред којом се полаже испит за лиценцу, прописује министар.

Лиценца и регистар васпитача, психолога и педагога

Члан 65.

Лиценца је јавна исправа.

Министарство издаје лиценцу и води регистар васпитача, психолога и педагога којима је издата лиценца. У регистар се уносе и подаци о суспензији и одузимању лиценце.

Регистар је јаван.

Садржај и начин вођења регистра, као и образац лиценце - прописује министар.

Издавање лиценце

Члан 66.

Министарство је дужно да у року од 60 дана од дана положеног испита изда лиценцу лицу које је положило испит за лиценцу.

Суспензија лиценце васпитачу и стручном сараднику

Члан 67.

У току важења, лиценца може да буде суспендована.

Лиценца се суспендује васпитачу и стручном сараднику:

1) који према извештају просветног саветника не остварује образовно-васпитни рад на начин и по поступку којим се омогућава постизање исхода који су прописани у основама васпитног програма;

2) који се према извештају просветног саветника није стручно усавршавао, а просветни саветник у свом извештају утврди да разлози за то нису оправдани.

Установа има обавезу да Министарству достави податке о разлозима за суспензију лиценце васпитача и стручног сарадника одмах, а најкасније у року од три дана од пријема извештаја из става 2. овог члана.

Васпитач и стручни сарадник има право да изјави примедбу министру на извештај просветног саветника из става 2. овог члана, у року од осам дана од дана пријема извештаја.

Министар решењем одлучује о суспензији лиценце у року од осам дана од истека рока за подношење примедбе.

Решење министра о суспензији лиценце коначно је у управном поступку.

Суспензија лиценце траје најдуже шест месеци.

Васпитачу и стручном сараднику коме је суспендована лиценца из разлога наведених у ставу 2. тачка 1) овог члана, укида се суспензија, уколико најкасније у року од шест месеци од достављања решења министра поново положи испит за лиценцу, а ако га не положи, престаје му радни однос.

Док траје суспензија лиценце васпитач присуствује активностима других васпитача које му одређује директор, а стручни сарадник раду стручног сарадника у другој установи коју одреди директор.

Васпитачу и стручном сараднику коме је суспендована лиценца, на основу става 2. тачка 2) овог члана, укида се суспензија ако у року од шест месеци од суспензије достави доказе о одговарајућем стручном усавршавању.

Васпитач и стручни сарадник за време трајања суспензије лиценце остварује право на накнаду плате у висини од 65% плате коју је примио за месец који претходи месецу у коме му је суспендована лиценца.

Одузимање лиценце васпитачу и стручном сараднику

Члан 67а

Лиценца се одузима васпитачу и стручном сараднику:

1) који је правноснажном пресудом осуђен за кривично дело: насиља у породици, одузимање малолетног лица, запуштање и злостављање малолетног лица или родоскрвнуће, примање мита или давање мита, против полне слободе, правног саобраћаја и човечности и других добара заштићених међународним правом, без обзира на изречену кривичну санкцију;

2) на основу правноснажне судске одлуке којом је утврђена законитост решења о престанку радног односа због повреде забране из чл. 36–38. овог закона, односно по истеку рока за судску заштиту;

3) на основу правноснажне судске одлуке којом је утврђена законитост решења о престанку радног односа због повреде забране из чл. 36–38. овог закона учињене други пут, односно по истеку рока за судску заштиту;

4) на основу правноснажне судске одлуке којом је утврђена законитост решења о престанку радног односа због повреде радне обавезе из чл. 36–38. овог закона, односно по истеку рока за судску заштиту;

5) ако одбије вршење спољашњег вредновања рада или стручно-педагошког надзора;

6) коме је суспендована лиценца у складу са чланом 67. овог закона, а стекли су се услови за нову суспензију.

Лиценца се одузима на период од пет година.

Лице коме је одузета лиценца нема право на рад у области образовања и васпитања.

Изузетно од става 2. овог члана, лице коме је одузета лиценца из разлога прописаних у ставу 1. тачка 1) овог члана нема право на њено поновно издавање нити на рад у установи.

Решење министра о одузимању лиценце коначно је у управном поступку.

Одузета лиценца враћа се Министарству преко установе у којој је лице запослено.

Лице коме је одузета лиценца на период од пет година, по истеку тог рока може да поднесе Министарству захтев за поновно полагање испита за лиценцу.

Лице коме је одузета лиценца на период од пет година стиче право да Министарству поднесе захтев за поновно издавање лиценце, уз достављање доказа о положеном испиту из става 7. овог члана.

Стручно усавршавање и професионални развој васпитача и стручног сарадника

Члан 68.

Васпитач и стручни сарадник, са лиценцом и без лиценце, дужан је да се стално стручно усавршава ради успешнијег остваривања и унапређивања васпитно – образовног рада и стицања, односно унапређивања компетенција потребних за рад, у складу са општим принципима и за постизање циљева и исхода из основа васпитног програма.

У току стручног усавршавања васпитач и стручни сарадник може професионално да напредује стицањем звања: педагошки саветник, самостални педагошки саветник, виши педагошки саветник и високи педагошки саветник.

Васпитач и стручни сарадник остварује право на увећану плату за стечено звање.

Васпитач и стручни сарадник има право на одсуство из установе у трајању од три радна дана годишње ради похађања одобреног облика, начина и садржаја стручног усавршавања. Распоред одсуства васпитача и стручног сарадника ради стручног усавршавања планира педагошки колегијум или педагошко веће.

План стручног усавршавања у складу са приоритетима установе ради остваривања циљева васпитања и образовања и стандарда постигнућа и приоритетима министарства, доноси орган управљања установе.

Податке о професионалном развоју васпитач и стручни сарадник чува у мапи професионалног развоја (у даљем тексту: портфолио).

Приоритетне области за период од три године, облике стручног усавршавања, програме и начин организовања сталног стручног усавршавања, услове, орган који одлучује о стицању звања и поступак напредовања, стицање звања у току стручног усавршавања васпитача и стручних сарадника, образац уверења о савладаном програму, садржај портфолија и друга питања од значаја за стручно усавршавање, прописује министар.

Члан 69.

У погледу права, обавеза и одговорности запослених у установи примењује се закон којим се уређују радни односи, оснивање и рад јавних служби, ако овим законом није другачије одређено.

О појединачним правима, обавезама и одговорностима запослених у установи одлучује директор установе, у складу са законом, колективним уговором и уговором о раду.

VI. - брисан -

Чл. 70-81.

брисани

VII. ФИНАНСИРАЊЕ ПРАВА УЧЕНИКА И СТУДЕНАТА

Средства за остваривање права у области ученичког и студентског стандарда

Члан 82.

Средства за остваривање права у области ученичког и студентског стандарда обезбеђују се у буџету Републике Србије, у складу са законом.

Средства за остваривање права на смештај и исхрану

Члан 83.

Ученик, његов родитељ или старатељ, односно студент, учествује у финансирању дела трошкова смештаја и исхране.

Студент страни држављанин који користи услуге смештаја и исхране плаћа економску цену трошкова смештаја и исхране, уколико није другачије одређено међународним уговором, односно уколико не постоји реципроцитет.

Студент страни држављанин који борави на стручној пракси по основу међународне размене, плаћа део трошкова смештаја и исхране.

Висину трошкова смештаја и исхране, као и висину учешћа у трошковима смештаја и исхране ученика, односно студента и студента страног држављанина који борави на стручној пракси по основу међународне размене, прописује министар.

VIII. ФИНАНСИРАЊЕ РАДА УСТАНОВА

Извори финансирања

Члан 84.

Установа стиче средства за обављање делатности, у складу са законом и статутом, из следећих извора:

- 1) из средстава која обезбеђује оснивач;
- 2) учешћем ученика, његовог родитеља или старатеља, односно студента у трошковима смештаја и исхране;
- 3) из донација, поклона и завештања;
- 4) обављањем друге делатности и пружањем услуга у складу са овим законом;
- 5) из других извора, у складу са законом.

Средства која се обезбеђују у буџету Републике Србије

Члан 85.

Установама ученичког и студентског стандарда које су обухваћене актом о мрежи установа из члана 25. овог закона обезбеђују се средства у буџету Републике Србије за:

- 1) надокнаду материјалних трошкова и припадајућих зависних трошкова;
- 2) зараде и друга припадајућа давања;
- 3) текуће одржавање зграда и објеката;
- 4) инвестиције, односно унапређење инфраструктуре установа.

Финансирање делатности обезбеђује се кроз цену услуге.

Министар утврђује ближе услове и начин утврђивања цене услуга из става 2. овог члана.

Установама у којима се обезбеђује смештај, исхрана, одмор и опоравак ученика, односно студената, накнада материјалних трошкова обезбеђује се кроз цену услуге.

Установама у којима се обезбеђују права ученика, односно студената на културне и уметничке активности и информисање, накнада материјалних трошкова обезбеђује се на основу критеријума које прописује министар.

Акт о организацији и систематизацији послова

Члан 86.

Министарство даје сагласност на акт о организацији и систематизацији послова у установи чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе и доноси решење о броју и структури запослених у установи чији се рад финансира из буџета Републике Србије.

Поред решења из става 1. овог члана, Министарство доноси решење о броју и структури запослених у другим установама које обављају послове у области ученичког стандарда (запослени у дому ученика у средњој школи са домом и другом дому ученика), чији се рад финансира из буџета Републике Србије.

Решење из ст. 1. и 2. овог члана доноси се у складу са прописом којим се уређују нормативи и стандарди за обављање делатности установе из члана 26. став 8. овог закона.

IX. ФИНАНСИРАЊЕ ПРОГРАМА СТУДЕНТСКИХ УДРУЖЕЊА

Члан 87.

За реализацију програма, односно делова програма студентских удружења (академска културно-уметничка друштва, здравствено-потпорна удружења, савези студената, студентске уније, студентске радио и телевизије, студентски издавачки центри, универзитетски спортски савези, спортска друштва и др.), Министарство додељује дотације по расписаном јавном конкурсима и закљученом уговору, у складу са законом којим се уређује рад удружења.

Право на дотације из става 1. овог члана имају студентска удружења за реализацију програма или делова програма којима се обезбеђује информисање, остваривање културно-уметничких, културно-забавних, спортско-рекреативних и других активности од општег интереса за студенте.

Удружења из става 1. овог члана подnose годишњи извештај Министарству о реализацији програма и начину коришћења средстава из буџета Републике Србије.

Традиционалним студентским удружењима чији су оснивачи универзитети које је основала Република Србија, из буџета Републике Србије обезбеђују се средства за финансирање материјалних трошкова и зараде до два запослена.

X. ПОВЕРАВАЊЕ ПОСЛОВА АУТОНОМНОЈ ПОКРАЈИНИ ВОЈВОДИНИ

Члан 88.

На територији Аутономне Покрајине Војводине послове утврђене чланом 25. став 3. (мрежа установа), чланом 28. став 2. (дозвола за рад установе), чланом 30. став 3. (забрана рада), чланом 33. став 1. (регистар установа), чланом 40. став 4. (развојни план установе), чланом 45. став 11. (подаци из евиденције), чланом 55. став 3. тачка 12) - (извештај о раду установе), чланом 55. став 4. и чланом 86. став 1. (сагласност на акт о организацији и систематизацији послова у установи чији је оснивач аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе), чланом 90. став 2. (надзор над законитошћу рада) и чланом 91. (инспекцијски надзор) обавља, преко својих органа, Аутономна Покрајина Војводина.

Послови из става 1. овог члана обављају се као поверени.

Надлежни покрајински органи сарађују са Министарством у обављању послова из става 1. овог члана.

Министарство има према надлежним покрајинским органима у погледу поверених послова државне управе из става 1. овог члана права и дужности прописане законом којим се уређује државна управа.

XI. УСТАНОВЕ ЧИЈИ ЈЕ ОСНИВАЧ РЕПУБЛИКА СРБИЈА НА ТЕРИТОРИЈИ АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ КОСОВО И МЕТОХИЈА

Члан 89.

До престанка функционисања привременог правног поретка успостављеног на основу Резолуције Савета безбедности УН број 1244, на територији Аутономне Покрајине Косово и Метохија, над установама чији је оснивач Република Србија, Влада има сва права и обавезе оснивача, у складу са овим законом.

XII. НАДЗОР

Члан 90.

Надзор над применом овог закона и прописа донетих на основу овог закона врши Министарство.

Министарство врши надзор над законитошћу рада установа, као и инспекцијски надзор.

У дому ученика, односно ученичком центру, поред надзора из става 2. овог члана, Министарство врши и стручно-педагошки надзор.

Санитарно-хигијенски надзор и контролу квалитета исхране у установама врши Завод за здравствену заштиту студената и други надлежни органи.

Члан 91.

Послове инспекцијског надзора врши инспектор у Министарству (у даљем тексту: инспектор).

Члан 91а

Ближи услови за рад просветног инспектора прописују се у складу са законом којим се уређује инспекцијски надзор у области образовања и васпитања.

Услови за инспектора

Члан 92.

престао да важи

Стручно-педагошки надзор у дому ученика, односно ученичком центру

Члан 93.

Послове стручно-педагошког надзора у дому ученика, односно ученичком центру врши просветни саветник, у складу са законом којим се уређују основе система образовања и васпитања.

Просветни саветник:

- 1) вреднује квалитет рада установе, односно дома ученика на основу утврђених стандарда и остваривања развојног плана;
- 2) прати поштовање општих принципа и остваривање циљева васпитног рада;
- 3) саветује и пружа стручну помоћ васпитачу, стручном сараднику и директору ради побољшања квалитета њиховог рада и рада установе;
- 4) саветује и пружа стручну помоћ установи, односно дому ученика у обезбеђивању заштите ученика и запослених од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања у установи;
- 5) остварује непосредан увид у рад установе, односно дома ученика, васпитача, стручног сарадника и директора;
- 6) присуствује спровођењу васпитног рада у установи;
- 7) процењује испуњеност услова за стицање звања;
- 8) предлаже установи, министру и надлежним органима предузимање неопходних активности за отклањање недостатака и унапређивање обављања васпитног рада, а уколико утврди неправилности у раду иницира покретање поступка инспекцијског надзора, у складу са законом којим се уређује инспекцијски надзор и законом којим се уређује инспекцијски надзор у области васпитања и образовања.

Начин вршења стручно-педагошког надзора

Члан 94.

Начин вршења стручно-педагошког надзора, мерила за вредновање квалитета рада установе, начин вредновања рада просветног саветника и образац легитимације за просветног саветника прописује министар.

XIII. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 95.

Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај установа ако:

- 1) омогући ученику, односно студенту коришћење права из области ученичког или студентског стандарда супротно одредбама закона;
- 2) обавља другу делатност без сагласности оснивача (члан 23);
- 3) обавља делатност ван седишта установе у издвојеној радној јединици која није одобрена дозволом за рад установе (члан 27);
- 4) почне са радом и обављањем делатности пре него што се утврди да испуњава услове за почетак рада (члан 28);
- 5) изврши промену назива, седишта, статусну или другу промену без сагласности оснивача (члан 29);

6) не пропише или не спроводи мере, начин и поступак заштите и безбедности ученика, односно студената и запослених у установи (члан 34);

7) угрожава, омаловажава или дискриминише ученике, односно студенте и запослене по било ком основу (члан 36);

8) дозволи страначко и верско организовање, деловање или коришћење простора установе у те сврхе супротно одредбама овог закона (члан 38),

9) не донесе, односно Министарству не достави развојни план (члан 40);

9а) не води прописану евиденцију (члан 45);

9б) уколико јавно на ранг листи објави следеће личне податке о ученицима, односно студентима: јединствени матични број грађана ученика и студената, адресу њиховог становања, број телефона и нарочито осетљиве податке о ученицима, односно студентима (члан 45е);

Новчаном казном од 10.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана и директор, као одговорно лице у установи.

Члан 96.

Новчаном казном од 10.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај директор установе:

- 1) ако не предузме мере ради извршавања налога инспектора и просветног саветника;
- 2) прими у радни однос запосленог који не испуњава услове прописане законом (члан 62).

Члан 96а

Новчаном казном од 5.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај родитељ, односно други законски заступник ученика, уколико прекрши, односно не испуни обавезе прописане чланом 15а став 1. овог закона.

XIV. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 97.

Влада, односно надлежни орган аутономне покрајине ће, у року од две године од дана ступања на снагу овог закона, утврдити мрежу установа ученичког и студентског стандарда, у складу са чланом 25. односно чланом 88. овог закона.

Национални просветни савет ће у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона прописати основе васпитног програма.

Министар ће у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона донети подзаконске акте, у складу са овим законом.

Члан 98.

Подзаконски акти донети до дана ступања на снагу овог закона примењују се ако нису у супротности са овим законом, до доношења прописа на основу овог закона.

Члан 99.

Установа је дужна да, у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона, усагласи статут, организацију и начин рада са овим законом.

Установа је дужна да, у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона, пропише мере, начин и поступак ради заштите и безбедности ученика, односно студената из члана 34. овог закона.

Установа је дужна да, у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона, донесе правила понашања у установи из члана 35. овог закона.

Установа је дужна да, у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона, донесе развојни план установе.

Дом ученика, односно ученички центар дужан је да, у року од шест месеци од доношења основа васпитног програма од стране Националног просветног савета, донесе програм васпитног рада.

Члан 100.

Установа која је уписана у судски регистар по прописима који су важили до дана ступања на снагу овог закона дужна је да, у року од годину дана од ступања на снагу подзаконског акта из члана 26. став 8. овог закона, поднесе захтев за добијање дозволе за рад.

Члан 101.

Оснивач установе именовате управни одбор установе у складу са овим законом, по престанку мандата раније именованог управног одбора.

Управни одбор ће расписати конкурс и спровести поступак именовања директора установе најмање три месеца пре истека мандата директора.

Члан 102.

Васпитач, психолог, односно педагог који је до дана ступања на снагу овог закона засновао радни однос у дому ученика и има положен стручни испит по прописима из области образовања и васпитања, сматра се да има лиценцу од дана ступања на снагу овог закона.

Васпитачу, психологу, односно педагогу који је положио испит за лиценцу по закону који уређује основе система образовања и васпитања, признаје се лиценца за рад у дому ученика, односно ученичком центру.

Васпитач, психолог, односно педагог који је засновао радни однос у дому ученика пре ступања на снагу овог закона, а нема положен стручни испит по прописима из области образовања и васпитања, нити лиценцу из става 2. овог члана, има обавезу да положи испит за лиценцу у року од две године од дана ступања на снагу подзаконског акта из члана 64. став 6. овог закона.

Васпитачу и стручном сараднику из става 3. овог члана који не положи испит за лиценцу у прописаном року престаје радни однос.

Члан 103.

Даном ступања на снагу овог закона почиње са радом Републички фонд за развој научног и уметничког подмлатка, са статусом и положајем, правима и одговорностима утврђеним овим законом и преузима права, обавезе и архиву Републичке фондације за

развој научног и уметничког подмлатка образоване Споразумом Скупштине Социјалистичке Републике Србије, Републичке заједнице усмереног образовања, Републичке заједнице науке и Републичке заједнице културе о оснивању Републичке фондације за подстицање развоја обдарених студената и ученика за научни и уметнички рад и њихово запошљавање.

Избор органа Фонда, у складу са одредбама чл. 74-78. овог закона, извршиће се у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 104.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о ученичком и студентском стандарду ("Службени гласник РС", бр. 81/92, 49/93, 53/93 - др. закон, 67/93 - др. закон, 48/94 - др. закон и 101/05 - др. закон).

Члан 105.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".

У ПРЕЧИШЋЕНОМ ТЕКСТУ НЕ НАЛАЗЕ СЕ

Закон о изменама и допунама Закона о ученичком и студентском стандарду

Службени гласник РС, бр. 10/2019 од 15.02.2019. године

"Члан 36.

Дом ученика, односно ученички центар дужан је да, у року од шест месеци од доношења основа васпитног програма од стране министра, донесе програм васпитног рада.

Члан 37.

Подзаконски акти који се доносе у складу са одредбама овог закона донеће се у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона."